

POLSKIE DZIESIĘĆ LAT

Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej
w Ostrawie
Generální konzulát Polské republiky v Ostravě

Biblioteka Regionalna Karwina
Regionální knihovna Karviná

Zapraszają na wernisaż wystawy
Zvou na vernisáž vystavy

D E K A D A

SOLIDARNOŚCI

4. 6. 2009 | godz. 16.00 hod.

Biblioteka

Karwina Frysztat Rynek Masaryka

Knihovna

Karviná Fryštát Masarykovo náměstí

Wystawa będzie czynna | výstava potrvá
do 30. 6. 2009

*W Polsce to trwało 10 lat, na Węgrzech
10 miesięcy, w NRD 10 tygodni,
może w Czechostowacji zajmie to 10 dni...*

*Co trvalo Polsku deset let, Maďarsku deset měsíců,
východnímu Německu deset týdnů,
to potrvá v Československu možná deset dnů.*

— Timothy Garton Ash

To spostrzeżenie brytyjskiego historyka wypowiedziane w srodoku Aksamiťnej Rewolucji w Pradze było wobec Polski niezwykle trafne. Dziesięciolecie pomiędzy pierwszą pielgrzymką Jana Pawła II do Polski, w czerwcu 1979, a zwycięskimi wyborami w czerwcu 1989 – to epoka, która nie tylko przemieniła nasz kraj, ale wpłynąć miała na bieg zdarzeń Europy i świata.

Przez całą tę dekadę Polska szła ku niepodległości. Pół roku po powstaniu „Solidarności”, wiosną 1981, zdeterminowane opozycyjnie polskie społeczeństwo było w stanie pokonać lokalną władzę komunistyczną, rozpoznawaną jako obca i wroga. Jednak groźba czołgów ze Wschodu hamowała radykalne działania; rozstrzygnęło wówczas całkowite osamotnienie zbuntowanego polskiego baraku w twardo nadal utrzymanym obozie sowieckim.

Nieco później polscy komuniści okazali się skuteczni w ataku na demokratyzujące się społeczeństwo. Wprowadzili tłumiący życie kraju (i nadzieję) stan wojenny. Od 13 grudnia 1981 po wrzesień 1986 Polskę obezwładniało represyjne, dyktatorskie prawo. Potem władze zaprzęstały aresztowań z powodów politycznych. W końcu polscy komuniści, w poczuciu zbliżającej się katastrofy gospodarczej, po raz pierwszy w całym bloku, usiedli do dialogu z opozycją.

4 czerwca 1989, w dniu szczególnego w Europie zwycięstwa społeczeństwa polskiego nad komunistyczną władzą, zbuntowanych chińskich studentów zmasakrowano na placu Tiananmen w Pekinie. Tam komuniści nie zawahali się przed zbrodnią; nadal rządzą.

Europa Wschodnia stała się w roku 1989 areną niezwyklego doświadczenia. Jak rzadko na przestrzeni dziejów, wiele narodów stanęło tu w krótkim czasie wobec szansy zmiany swego losu. Kolejne społeczeństwa z impetem wstępowały na scenę. Wiosna – była Polaków. Lato – Węgrów i mieszkańców republik bałtyckich. Jesień – Niemców, Czechów, Słowaków... Dla Polski koniec tamtego roku oznaczał przywrócenie orła w koronie jako godła i właściwej nazwy kraju – Rzeczpospolita Polska.

W czerwcu 2009 mija 20 lat polskiej demokracji – wtedy Polska aktem wyborczym zmanifestowała powszechne pragnienie wolności. W finale przedstawionej w wystawie dekady wybraliśmy niepodległość.

— Zbigniew Gluza